

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3178/2565

บริษัท ว. กับพวกโจทก์ นางสาว น. กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 91, ป.วิ.อ. มาตรา 160, ป.อ. มาตรา 22, ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 188, ป.อ. มาตรา 341, ป.อ. มาตรา 352, ป.อ. มาตรา 353, ป.อ. มาตรา 354, ป.อ. มาตรา 78, ป.อ. มาตรา 29, ป.อ. มาตรา 3, ป.วิ.อ. มาตรา 195

ย่อ / หลักกฎหมาย

ป.อ. มาตรา 91 ให้อำนาจศาลพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดทุกกรรมเป็นกระทำความผิดไป และกรณีที่ความผิดกระหนงที่หนักที่สุดมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปีแต่ไม่เกินสิบปี รวมโทษจำคุกทั้งสิ้นแล้วต้องไม่เกินยี่สิบปีนั้น เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการลงโทษจำคุกในกรณีกระทำความผิดหลายกรรมที่เกี่ยวข้องกันและโจทก์ได้ฟ้องจำเลยเป็นคดีเดียวกันตาม ป.วิ.อ. มาตรา 160 วรรคหนึ่ง หรือกรณีที่จำเลยถูกฟ้องหลายคดีและคดีแต่ละคดีเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกันจนศาลได้มีคำสั่งรวมพิจารณาพิพากษาเข้าด้วยกัน และรวมถึงคดีที่เกี่ยวข้องกันแต่โจทก์กลับแยกฟ้องจำเลยเป็นหลายคดีและไม่มีการรวมพิจารณาพิพากษาเข้าด้วยกัน จึงจะอยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติ ป.อ. มาตรา 91 (2) สำหรับคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 1066/2562 นั้น ข้อเท็จจริงได้ความตามสำเนาคำพิพากษาของศาลชั้นต้นเอกสารท้ายคำแถลงข้อเท็จจริงประกอบ การพิจารณาฉบับลงวันที่ 6 ธันวาคม 2562 ของโจทก์ว่า คดีดังกล่าวเป็นคดีที่โจทก์ที่ 2 คดีนี้เป็นโจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองคดีนี้เป็นจำเลยในความผิดฐานร่วมกันเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินกระทำความผิดหน้าที่และฐานร่วมกันเอาไปเสียซึ่งเอกสารของผู้อื่น แม้ข้อหาความผิดที่ฟ้องจะเป็นอย่างเดียวกับคดีนี้ แต่เมื่อโจทก์ซึ่งเป็นผู้เสียหายในคดีเป็นคนละรายกันกับคดีนี้และพยานหลักฐานในคดีเป็นคนละชุดกัน จึงไม่เป็นคดีที่เกี่ยวข้องกัน ไม่อาจฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีเดียวกันหรือรวมพิจารณาพิพากษาเข้าด้วยกันกับคดีนี้ได้ เมื่อศาลมีคำพิพากษาแต่ละคดีและให้นับโทษต่อกันตาม ป.อ. มาตรา 22 แม้มีกำหนดระยะเวลาจำคุกเกินยี่สิบปี ก็พิพากษาให้บังคับเช่นนั้นได้ กรณีไม่เป็นการต้องห้ามตาม ป.อ. มาตรา 91 (2) ที่ศาลอุทธรณ์ไม่นับโทษจำเลยที่ 1 ต่อจากโทษในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 1066/2562 ของศาลชั้นต้นนั้น เป็นการไม่ชอบ ส่วนคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 1242/2562 นั้น ข้อเท็จจริงปรากฏตามสำเนาคำพิพากษาของศาลชั้นต้นเอกสารท้ายคำแก้อุทธรณ์ของโจทก์ที่ 1 ว่า คดีดังกล่าวและคดีนี้มีโจทก์และจำเลยเป็นคู่ความเดียวกัน แม้วันเวลากระทำความผิดจะแตกต่างกัน แต่ก็เป็นเรื่องที่จำเลยทั้งสองซึ่งได้รับมอบหมายจากโจทก์ที่ 1 ให้เป็นผู้จัดทำบัญชีและนำเงินไปเสียภาษีแทน กระทำการทุจริตเบียดบังเอาเงินที่มอบให้นำไปเสียภาษีไป และจำเลยทั้งสองไม่คืนเอกสารสำคัญเกี่ยวกับการทำบัญชีและเสียภาษีแก่โจทก์ที่ 1 เช่นเดียวกับคดีนี้ ดังนั้น เมื่อคดีมีคู่ความเดียวกัน ลักษณะแห่งคดีและความผิดเป็นอย่างเดียวกันเกี่ยวข้องกัน โจทก์ที่ 1 อาจฟ้องจำเลยทั้งสองสำหรับความผิดคดีนี้และคดีที่ขอให้นับโทษคดีนี้ต่อเป็นคดีเดียวกันได้ แต่โจทก์ที่ 1 แยกฟ้องคดีนี้เป็นอีกคดีหนึ่ง แยกต่างหากจากคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 1242/2562 ดังกล่าวโดยศาลมิได้สั่งรวมพิจารณาพิพากษาเข้าด้วยกัน เมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำเลยที่ 1 ในคดีนี้ทุกกรรมโดยจำคุกจำเลยที่ 1 มีกำหนด 20 ปี เต็มตามกำหนดไว้ใน ป.อ. มาตรา 91 (2) แล้ว ย่อมไม่อาจนำโทษของจำเลยที่ 1 ในคดีนี้ไปนับโทษต่อจากโทษของจำเลยที่ 1 ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 1242/2562 ของศาลชั้นต้นได้เพราะจะทำให้จำเลยที่ 1

ต้องได้รับโทษจำคุกเกินกำหนดที่ ป.อ. มาตรา 91 (2) บัญญัติไว้ ที่ศาลอุทธรณ์ไม่นับโทษจำเลยที่ 1 ต่อจากโทษในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 1242/2562 ของศาลชั้นต้นมานั้น ชอบแล้ว

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 91, 188, 341, 352, 353, 354 กับนับโทษจำคุกจำเลยที่ 1 ต่อจากคดีอาญาหมายเลขดำที่ 4300/2561, 4344/2561 และ 4345/2561 ของศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีของโจทก์ที่ 1 มีมูลเฉพาะข้อหาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 188, 352, 353 ประกอบมาตรา 83 ให้ประทับฟ้องเฉพาะข้อหาดังกล่าว ส่วนข้อหาอื่นให้ยกฟ้อง คดีของโจทก์ที่ 2 ไม่มีมูล จึงมีคำสั่งให้ยกฟ้อง (ที่ถูก มีคำพิพากษาให้ยกฟ้อง) จำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพ และจำเลยที่ 1 รับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์ที่ 1 ขอให้นับโทษต่อ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยที่ 1 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 353 และจำเลยทั้งสองมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 188, 353 ประกอบมาตรา 83 การกระทำของจำเลยทั้งสองเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ฐานเอาไปเสียซึ่งเอกสารของผู้อื่น จำคุกจำเลยที่ 1 มีกำหนด 1 ปี ปรับจำเลยที่ 2 เป็นเงิน 20,000 บาท ฐานเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินกระทำความผิดหน้าที่ จำคุกจำเลยที่ 1 กระทงละ 1 ปี รวม 24 กระทง ฐานร่วมกันเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินกระทำความผิดหน้าที่ จำคุกจำเลยที่ 1 กระทงละ 1 ปี รวม 64 กระทง ปรับจำเลยที่ 2 กระทงละ 20,000 บาท รวม 64 กระทง จำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 กระทงละกึ่งหนึ่ง ฐานเอาไปเสียซึ่งเอกสารของผู้อื่น คงจำคุกจำเลยที่ 1 มีกำหนด 6 เดือน ปรับจำเลยที่ 2 เป็นเงิน 10,000 บาท ฐานเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินกระทำความผิดหน้าที่ จำคุกจำเลยที่ 1 กระทงละ 6 เดือน รวม 24 กระทง คงจำคุก 144 เดือน ฐานร่วมกันเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินกระทำความผิดหน้าที่ จำคุกจำเลยที่ 1 กระทงละ 6 เดือน รวม 64 กระทง คงจำคุก 384 เดือน ปรับจำเลยที่ 2 กระทงละ 10,000 บาท รวม 64 กระทง คงปรับ 640,000 บาท เมื่อรวมทุกกระทงแล้ว คงจำคุกจำเลยที่ 1 ได้เพียง 20 ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 (2) และปรับจำเลยที่ 2 รวมเป็นเงิน 650,000 บาท หากจำเลยที่ 2 ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29 กับให้นับโทษจำคุกของจำเลยที่ 1 ในคดีนี้ต่อจากโทษจำคุกในคดีอาญาหมายเลขดำที่ 4345/2561 หมายเลขแดงที่ 1066/2562 ของศาลชั้นต้น ส่วนคดีอาญาหมายเลขดำที่ 4300/2561 และหมายเลขดำที่ 4344/2561 ของศาลชั้นต้น ยังไม่ปรากฏว่าศาลได้มีคำพิพากษาแล้วหรือไม่ จึงให้ยกคำขอในส่วนนี้ ข้อหาอื่นนอกจากนี้ให้ยก จำเลยทั้งสองอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยทั้งสองมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 353 (เดิมและที่แก้ไขใหม่) ประกอบมาตรา 83 สำหรับการกระทำของจำเลยที่ 2 ฐานร่วมกันเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินกระทำความผิดหน้าที่ ตามฟ้องข้อ 2.25 ถึง 2.61 ปรับกระทงละ 2,000 บาท จำนวน 37 กระทง รวมโทษปรับจำเลยที่ 2 ตามฟ้องข้อ 2.62 ถึงข้อ 2.88 กระทงละ 20,000 บาท จำนวน 27 กระทง ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น เป็นปรับจำเลยที่ 2 ทั้งสิ้น 614,000 บาท ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงปรับ 307,000 บาท รวมโทษปรับฐานเอาไปเสียซึ่งเอกสารของผู้อื่นตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นอีก 10,000 บาท แล้ว เป็นปรับ 317,000 บาท ยกคำขอให้นับโทษต่อของจำเลยที่ 1 นอกจากที่แก้

ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น โจทก์ที่ 1 ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาข้อกฎหมายต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ที่ 1 ว่า ที่ศาลอุทธรณ์ไม่นับโทษจำเลยที่ 1 ต่อจากโทษจำคุกของจำเลยที่ 1 ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ 4345/2561 หมายเลขแดงที่ 1066/2562 และคดีอาญาหมายเลขดำที่ 4300/2561 หมายเลขแดงที่ 1242/2562 ของศาลชั้นต้นเพราะเมื่อจำคุกจำเลยที่ 1 กำหนด 20 ปี แล้ว ไม่อาจนับโทษต่อจากคดีอื่นได้อีก ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 บัญญัติว่า "เมื่อปรากฏว่าผู้ใดได้กระทำการอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ศาลลงโทษผู้นั้นทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป แต่ไม่ว่าจะมีการเพิ่มโทษลดโทษ หรือลดมาตราส่วนโทษหรือไม่ก็ตาม เมื่อรวมโทษทุกกระทงแล้ว โทษจำคุกทั้งสิ้นต้องไม่เกินกำหนด ดังต่อไปนี้ (2) ยี่สิบปี สำหรับกรณีความผิดกระทงที่หนักที่สุดมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปีแต่ไม่เกินสิบปี" ตามบทบัญญัติดังกล่าวให้อำนาจศาลพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป และกรณีที่ความผิดกระทงที่หนักที่สุดมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน 3 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี รวมโทษจำคุกทั้งสิ้นแล้วต้องไม่เกิน 20 ปี นั้น เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการลงโทษจำคุกในกรณีกระทำความผิดหลายกรรมที่เกี่ยวข้องกันและโจทก์ได้ฟ้องจำเลยเป็นคดีเดียวกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 160 วรรคหนึ่ง หรือกรณีที่จำเลยถูกฟ้องหลายคดี และคดีแต่ละคดีเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกันจนศาลได้มีคำสั่งรวมพิจารณาพิพากษาเข้าด้วยกัน และรวมถึงคดีที่เกี่ยวข้องกัน แต่โจทก์กลับแยกฟ้องจำเลยเป็นหลายคดีและไม่มี การรวมพิจารณาพิพากษาเข้าด้วยกัน จึงจะอยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 (2) สำหรับคดีอาญาหมายเลขดำที่ 4345/2561 หมายเลขแดงที่ 1066/2562 นั้น ข้อเท็จจริงได้ความตามสำเนาคำพิพากษาของศาลชั้นต้นเอกสารท้ายคำแถลงข้อเท็จจริงประกอบ การพิจารณาฉบับลงวันที่ 6 ธันวาคม 2562 ของโจทก์ว่า คดีดังกล่าวเป็นคดีที่โจทก์ที่ 2 คดีนี้เป็นโจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองคดีนี้เป็นจำเลยในความผิดฐานร่วมกันเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินกระทำความผิดหน้าที่และฐานร่วมกันเอาไปเสียซึ่งเอกสารของผู้อื่น แม้ข้อหาความผิดที่ฟ้องจะเป็นอย่างเดียวกับคดีนี้ แต่เมื่อโจทก์ซึ่งเป็นผู้เสียหายในคดีเป็นคนละรายกันกับคดีนี้และพยานหลักฐานในคดีเป็นคนละชุดกัน จึงไม่เป็นคดีที่เกี่ยวข้องกัน ไม่อาจฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีเดียวกันหรือรวมพิจารณาพิพากษาเข้าด้วยกันกับคดีนี้ได้ เมื่อศาลมีคำพิพากษาแต่ละคดีและให้นับโทษต่อกันตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 22 แม้มีกำหนดระยะเวลาจำคุกเกิน 20 ปี ก็พิพากษาให้บังคับเช่นนั้นได้ กรณีไม่เป็นการต้องห้ามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 (2) ที่ศาลอุทธรณ์ไม่นับโทษจำเลยที่ 1 ต่อจากโทษในคดีอาญาหมายเลขดำที่ 4345/2561 หมายเลขแดงที่ 1066/2562 ของศาลชั้นต้นนั้น เป็นการไม่ชอบ ส่วนคดีอาญาหมายเลขดำที่ 4300/2561 หมายเลขแดงที่ 1242/2562 นั้น ข้อเท็จจริงปรากฏตามสำเนาคำพิพากษาของศาลชั้นต้นเอกสารท้ายคำแก้อุทธรณ์ของโจทก์ที่ 1 ว่า คดีดังกล่าวและคดีนี้มีโจทก์และจำเลยเป็นคู่ความเดียวกัน แม้วันเวลากระทำความผิดจะแตกต่างกัน แต่ก็เป็นเรื่องที่จำเลยทั้งสองซึ่งได้รับมอบหมายจากโจทก์ที่ 1 ให้เป็นผู้จัดทำบัญชีและนำเงินไปเสียภาษีแทน กระทำการทุจริตเบียดบังเอาเงินที่มอบให้นำไปเสียภาษีไป และจำเลยทั้งสองไม่คืนเอกสารสำคัญเกี่ยวกับการทำบัญชีและเสียภาษีแก่โจทก์ที่ 1 เช่นเดียวกับคดีนี้ ดังนั้น เมื่อคดีมีคู่ความเดียวกัน ลักษณะแห่งคดีและความผิดเป็นอย่างเดียวเกี่ยวข้องกัน โจทก์ที่ 1 อาจฟ้องจำเลยทั้งสองสำหรับความผิดคดีนี้และคดีที่ขอให้นับโทษคดีนี้ต่อเป็นคดีเดียวกันได้ แต่โจทก์ที่ 1 แยกฟ้องคดีนี้เป็นอีกคดีหนึ่งแยกต่างหากจากคดีอาญาหมายเลขดำที่ 4300/2561 หมายเลขแดงที่ 1242/2562 ดังกล่าวโดยศาลมีได้สั่งรวมพิจารณาพิพากษา

เข้าด้วยกัน เมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำเลยที่ 1 ในคดีนี้ทุกกรรมโดยจำคุกจำเลยที่ 1 มีกำหนด 20 ปี เต็มตามกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 (2) แล้ว ย่อมไม่อาจนำโทษของจำเลยที่ 1 ในคดีนี้ไปนับโทษต่อจากโทษของจำเลยที่ 1 ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ 4300/2561 หมายเลขแดงที่ 1242/2562 ของศาลชั้นต้นได้ เพราะจะทำให้จำเลยที่ 1 ต้องได้รับโทษจำคุกเกินกำหนดที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 (2) บัญญัติไว้ ที่ศาลอุทธรณ์ไม่นับโทษจำเลยที่ 1 ต่อจากโทษในคดีอาญาหมายเลขดำที่ 4300/2561 หมายเลขแดงที่ 1242/2562 ของศาลชั้นต้น มานั้น ชอบแล้ว ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ที่ 1 ฟังขึ้นบางส่วน อนึ่ง ที่ศาลอุทธรณ์ปรับบทลงโทษจำเลยทั้งสองฐานร่วมกันเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินกระทำความผิดตามที่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 353 ประกอบมาตรา 83 สำหรับฟ้องข้อ 2.62 โดยปรับจำเลยที่ 2 เป็นเงิน 20,000 บาท นั้น ไม่ถูกต้อง เพราะโจทก์บรรยายฟ้องว่า เมื่อวันที่ 15 ถึงวันที่ 23 มีนาคม 2560 ต่อเนื่องกัน วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด จำเลยทั้งสองร่วมกันกระทำความผิด จึงต้องฟังเป็นคุณแก่จำเลยทั้งสองว่ากระทำความผิดตามฟ้องข้อ 2.62 ก่อนพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2560 ใช้บังคับเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2560 จึงต้องใช้กฎหมายเดิมซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ขณะกระทำความผิดบังคับแก่จำเลยทั้งสอง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยแก้ไขให้ถูกต้องได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225 พิพากษาแก้เป็นว่า ฐานร่วมกันเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินกระทำความผิดตามที่ตามฟ้องข้อ 2.62 ให้ปรับจำเลยที่ 2 เป็นเงิน 2,000 บาท เมื่อรวมโทษทุกกระทงแล้ว เป็นปรับ 616,000 บาท ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 แล้ว คงปรับ 308,000 บาท ให้นับโทษจำเลยที่ 1 ต่อจากโทษในคดีอาญาหมายเลขดำที่ 4345/2561 หมายเลขแดงที่ 1066/2562 ของศาลชั้นต้น นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

องค์คณะ

วีรภัทร ไพบูลย์วัฒนกิจ · สันทัต สุจริต · อรพงษ์ ศิริกานต์นนท์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3178/2565>